

Monika Chmielewska, Aneta Niezgoda

Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna z edukacją w systemie M. Montessori, studia stacjonarne II-ego stopnia, II rok

ZESTAW ĆWICZEŃ, MOTYWUJĄCYCH DO MYŚLENIA PYTAJNEGO, W ODNIESIENIU DO BAŚNI H. CH. ANDERSENA pt. „BRZYDKIE KACZAŁTKO”

Klasa III szkoły podstawowej

Edukacja polonistyczna

Na lekcji/lekcjach omawiana jest jedna z baśni H. Ch. Andersena pt. „Brzydkie Kaczątko”. Na początku – po zapoznaniu się z treścią publikacji – analizowane są poszczególne wątki, sytuacje, poczynania bohaterów. Uczniowie mają szansę bliżej przyjrzeć się podjętej w utworze problematyce, postaciom oraz towarzyszącym im wydarzeniom. Poniżej zostały przedstawione propozycje ćwiczeń, odnoszące się do tematyki baśni, a zarazem skłaniające wychowanków do konstruowania pytań, wzbudzające oraz rozwijające w nich myślenie pytajne.

Ćwiczenie 1. Co jest interesującego w łabędziu?

Zastanów się, co jest interesującego w łabędziu. Jakie fakty, dotyczące łabędzia, wydają się najbardziej zajmujące, zadziwiające, godne zainteresowania i twórczej eksploracji? Zasugeruj pytania, które można zadać, żeby dowiedzieć się, jak najwięcej o łabędziu.

Ćwiczenie 2. Czy to nie dziwne?

Przyjrzyj się twórczo wyrazowi „odmienność”. Zastanów się, co dziwnego jest w odmienności/inności? Opierając się o swoje zdziwienia, stwórz, jak największą liczbę pytań, rozpoczynających się od zwrotu: *Czy to nie dziwne, że?*

Ćwiczenie 3. Dwanaście pytań

Do podanego zdania: „Kaczątko musiało krażyć po wodzie, żeby całkiem nie zamarzło, ale każdej nocy przestrzeń, w której pływało, stawała się mniejsza i mniejsza; mroziło tak, że pokrywa lodowa aż trzeszczała” (H. Ch. Andersen, *Brzydkie kaczątko*), ułóż co najmniej 12 różnorodnych pytań, na które odpowiedzi znajdziesz w tekście.

Ćwiczenie 4. Wszystkie rodzaje pytań

Przeanalizuj treść baśni pt. „Brzydkie kaczątko” i sformułuj na ten temat, jak największą liczbę, najbardziej interesujących pytań, rozpoczynających się od różnorodnych zwrotów, m.in. *Kto? Co? Gdzie? Ile? Jak? Kiedy? Dlaczego? Co by było, gdyby ...?* Zadbaj o to, by pytania kończyły się na wiele sposobów.

Kto?	
Co?	
Gdzie?	
Ile?	
Jak?	
Kiedy?	
Dlaczego?	
Co by było, gdyby ...?	
Twoje własne pytania	

Ćwiczenie 5. Pytanie w tytule

Zastanów się i spróbuj zmienić tytuł baśni H. Ch. Andersena „Brzydkie kaczątko” na pytania, odzwierciedlające zasadniczą treść utworu.

Ćwiczenie 6. Wywiad

Wyobraź sobie, że przeprowadzasz wywiad z autorem baśni – H. Ch. Andersenem. Zastanów się, o co mógłbyś/chciałbyś go zapytać. Wypisz, jak największą liczbę propozycji takich pytań.

Ćwiczenie 7. Pytania do bohaterów

Zastanów się, o co kaczątko mogłoby zapytać:

- mamę – kaczkę;
- rodzeństwo;
- właściciela gospodarstwa;
- kurę;
- dzieci;
- łabędzie.

Wybierz 3 spośród podanych powyżej postaci i zasugeruj, jak największą liczbę różnorodnych pytań, które kaczątko mogłoby im zadać.

Ćwiczenie 8. Odpowiedź brzmi: łabędź

Sformułuj co najmniej pięć pytań, na które odpowiedzią będzie: **ŁABĘDŹ**.

Ćwiczenie 9. Co się stanie, jeśli ...?

Wyobraź sobie, że w wiosce brzydkiego kaczątka, pojawiło się drugie brzydkie kaczątko. Ułóż, jak najwięcej pytań na ten temat, rozpoczynających się od zwrotu: *Co się stanie, jeśli ...?*

Ćwiczenie 10. Pytania do obrazka

Przyjrzyj się podanemu obrazkowi i sformułuj możliwie dużo różnorodnych pytań, odnoszących się do postaci i wydarzeń przedstawionych na ilustracji.

